

Stichting Dassenwerkgroep Utrecht & 't Gooi

Stichting Dassenwerkgroep Utrecht & 't Gooi

p/a Kerkeland 6

3958 EW Amerongen

Aan het college van Gedeputeerde Staten en de leden van Provinciale Staten van de provincie Utrecht

Betreft: verzoek afwijzing ontwerpbestemmingsplan Bedrijventerrein Leersum

Amerongen, 27 november 2013

Geachte collegeleden, geachte statenleden,

De gemeenteraad van de gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft in oktober 2013 het (gewijzigde) ontwerpbestemmingsplan Bedrijventerrein Leersum vastgesteld. De provincie beoordeelt momenteel het plan.

Hierbij melden wij dat het plan volgens ons in strijd is met de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet geldende voor de Das. Wij verzoeken u dan ook het plan af te keuren.

In het voorjaar van 2013 heeft onze medewerker Hans Vink een bewoonde hoofd- en kraamburcht van de Das gevonden binnen een kilometer afstand van de planlocatie. Daarnaast zijn ter hoogte van kasteel Zuilenstein in de laatste drie jaren twee aangereden dassen gemeld. Ook zijn er in de afgelopen jaren sporen gevonden die bewijzen dat dassen binnen tweehonderd meter van de planlocatie de Amerongse Eng met regelmaat betreden. Vanwege de kwetsbaarheid van de burcht- en sporenlocaties duiden we die overigens niet nader aan in deze brief.

In 2008 hebben gedeputeerde staten het verspreidingsgebied van de das in Utrecht laten weergeven op de kaart 'Das in Utrecht 2008'. De toelichting bij de kaart gebruikt de termen 'verspreidingsgebied' en 'leefgebied' door elkaar en als gelijkwaardig. Onze medewerkers Hans Vink en ondergetekende zijn door de provincie geraadpleegd bij het maken van deze leefgebiedenkaart. Volgens de daarbij gebruikte methode ligt het plangebied ruim binnen het leefgebied van de Das anno 2013. In een memo van 3 april 2013 aan de statencommissie Ruimte, Groen en Water heeft gedeputeerde R.W. Krol bevestigd dat de Das voorkomt op de Amerongse Eng.

De planlocatie bevat kort grasland dat door paarden extensief is begraasd en dus is bemest. De bodem van dit grasland heeft een goede structuur voor bodemfauna, vanwege de geringe betreding door de paarden. In dergelijke graslanden zijn doorgaans regenwormen en andere bodemdieren beschikbaar als dassenvoedsel. Regenwormen vormen ongeveer de helft van het volume van het dassendieet. Ze zijn verreweg het belangrijkste voedsel, mede omdat regenwormen het jaar rond beschikbaar zijn. Het grasland binnen het plangebied vormt dan ook belangrijk voedselgebied voor dassen. Het overige deel van het plangebied bestaat voornamelijk uit maïsakkers. Maïskorrels,

afkomstig uit omgeduwde stengels of gemorste oogst vormen ongeveer een vijfde van het volume van het dassendieet. Na regenwormen zijn ze het belangrijkste voedsel voor de dassen. De bossen die de Amerongse Eng omringen staan op zure en arme gronden. De dichtheid aan dassenvoedsel is daar laag en dassen moeten er lange tochten maken om voldoende voedsel bijeen te scharrelen. Voor de clan (familiegroep dassen met een eigen territorium) van de in 2013 gevonden burcht, zijn de graslanden en akkers van de eng dan ook van zeer belangrijk als voedselgebied. De toelichting van de kaart 'Das in Utrecht 2008' onderschrijft het belang van dergelijke graslanden. Ook wordt dit bijvoorbeeld onderschreven door het onderzoek van Marleen Butter, voor de wetenschapswinkel van de Rijksuniversiteit Groningen. Uit onderzoek van Hans Kruuk blijkt dat binnen dergelijk agrarisch dassenleefgebied verspreid een beperkt aantal zeer voedselrijke plekken (food patches) voorkomt, tot aan de randen van het territorium (hier naar schatting 100 – 300 hectare groot) toe. Dergelijke plekken zijn van uitzonderlijk belang voor de overleving van een clan.

Bij de aanleg en het gebruik van het industrieterrein treden dan ook de volgende nadelige effecten op voor functies van dit dassenleefgebied: afname van belangrijk foerageergebied (grasland en maisakkers), toename van de aanrijdingskans door toename van autoverkeer en versnippering van dassenleefgebied.

Volgens jurisprudentie van de Raad van State staat de Flora- en faunawet de aanleg en het gebruik van het industrieterrein uitsluitend toe als ofwel elk nadelig effect op de functies van het gebied voor de Das worden uitgesloten door verzachtende maatregelen, ofwel er ontheffing is verleend van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. U kunt dit nalezen in de 'Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet', gepubliceerd in 2009 door het ministerie van LN&V, met begeleidende brief van de toenmalige minister.

Het ontwerpbestemmingsplan dat nu door de provincie wordt beoordeeld, stelt: "Omdat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de Das is het aanvragen van een ontheffing niet nodig." Deze stelling is echter gebaseerd op een natuurwaardenonderzoek uit 2010. Destijds was de in deze brief genoemde hoofd- en kraamburcht niet bekend. De conclusie is volledig achterhaald, zoals u hierboven heeft kunnen lezen.

Ondergetekende heeft medio oktober leden van alle gemeenteraadsfracties gemeld dat het plan strijdig is met de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet, in zijn toespraak tijdens een openbare vergadering van de raadscommissie Ruimte. Twee weken later heeft de gemeenteraad desondanks besloten het plan vast te stellen.

Volgens jurisprudentie van de Raad van State echter, dient een dergelijk besluit dat strijdig is met de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet te worden vernietigd. Daarom verzoeken wij u het plan af te keuren.

Wij willen u aansluitend op dit document een ondertekende brief toezenden met gelijklopend verzoek. Ook zijn wij graag bereid u nadere informatie te verschaffen. Graag ontvangen wij uw ontvangstbevestiging voor dit document en (eventueel later) uw inhoudelijke reactie.

Met vriendelijke groet, namens het bestuur van de stichting Dassenwerkgroep Utrecht & 't Gooi,

Ir. A. (Ton) Meijer, voorzitter